

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravištvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XIII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v četrtek, dne 13. novembra 1930. Telefon št. 2552.

STEV. 132.

Položaj in težnje gospodarstva v Dravski banovini.

Spomenica Zbornice za TOI, izročena ministrskemu predsedniku generalu Peri Živkoviću o priliki njegovega poseta v Ljubljani.

Deputacija Zbornice za TOI, v kateri so bili gg. zbornični predsednik Ivan Jelačin, podpredsednik Ivan Ogrin in generalni tajnik dr. Fran Windischer, je izročila g. ministrskemu predsedniku generalu Peri Živkoviću spomenico, v kateri so podčrtani najglavnejši problemi našega gospodarstva, ki naj bi jih vzela kr. vlada v program svojih bodočih ukrepov in čimprej izvedla.

Spomenica glasi:

Gospod predsednik kraljevske vlade! Gospodje ministri!

Pripadla mi je posebna čast, da vas morem v imenu privred. krogov Dravske banovine pozdraviti v naši sredini z iskrenim Dobrodošli! Gospodarski krogi Dravske banovine so pozdravili manifest Njegovega Veličanstva kralja z velikim navdušenjem in so hvaležni kraljevski vladi, da išče neposrednega stika z narodom, da se hoče na lastne oči prepričati o gospodarskih prilikah, da proučuje vse težave in neprilike, s katerimi se bori naše gospodarstvo v sedanjem stanju svojega razvoja ter da išče pota in načina, kako bi se dalo z najpametnejšimi ukrepi pomagati ali vsaj ublažiti nevarni vpliv teh neprilik na gospodarsko delo v naši državi.

Gospodarski krogi — to hočem danes posebno naglasiti — so pripravljeni pri vsakem koraku, da podpirajo stremeljevanje kraljevske vlade z vsemi svojimi močmi, s svojim znanjem in izkustvom. Mi želimo, da se kraljevska vlada v čim večji meri posluži te naše pripravljenosti.

Vašo navzočnost v naši sredi si dovoljujem porabiti v to svrhu, da vam v imenu zbornice na kratko predložim nekatere najglavnejše želje in gospodarske potrebe Dravske banovine ter da vas naprosim, da jim blagovolite posvetiti potrebno pažnjo in delovati na to, da bi se mogle čim prej izpolniti oziroma uresničiti. Gospodarski krogi v Dravski banovini se ozirajo v polnem obsegu na izredne in velike potrebe ostalih krajev naše širne domovine in vedo dobro, da se ne more vseh potreb v vseh krajih in istočasno zadovoljiti. Oni tudi vedo, da je obremenitev gospodarskega dela v naši državi v okviru sedanjih javnih proračunov občutno visoka in se jo ne da brez škode za gospodarstvo povečati ter da se iz proračunskih sredstev ne dajo kriti vse potrebe na javnih delih, ki bi jih bilo treba izvesti. Vendar smatramo, da se ipak dajo mnoge koristne in potrebne reforme uspešno izvršiti tudi v okviru in s sredstvi, ki jih ima kraljevska vlada na razpolago v sedanjem državem proračunu.

Gospodje ministri! Dobro vam je znano, da je eden od najglavnejših potreb teh krajev, da dobimo izhodišče k našim pristaniščem na Jadranskem morju, da se izgradi direktna železniška zveza med obstoječimi progami iz Kočevja do Vrbovskega. Prometno ministrstvo je že dalo v prejšnjih letih izdelati vse načrte in tehnična predpisa, tako da je treba danes rešiti samo še vprašanje financiranja gradbe. Za grabo te proge se interesira tudi privatni kapital. On je pripravljen, da se udeleži financiranja pod pogojem, da mu država jamči primerno obrestovanje investicijskega kapitala. Jasno je, da se gradba ne da izvesti v okviru rednih budžetskih kreditov. Zato mi je čast zaprositi vas, da blagovolite delovati na to, da se s posebnim za-

konom zajamči obrestovanje obligacij, ki bi se v to svrhu izdale. Na ta način se bo osigurala gradba proge in zaposlil pri njej znaten del delavstva, ki je bil tekom letošnjega leta v raznih industrijskih podjetjih reducirani. Pa tudi pasivna kočevska pokrajina s Suho Krajino bo dobila s tem novega poleta za delo in za snovanje novih podjetij.

Poleg navedene proge je potrebna tudi gradba 13 km dolge zveze med Sevnico in St. Janžem, ki bi se dala po našem mišljenju tudi v okviru rednega državnega proračuna v nekoliko letih zgraditi. S to progo bi dobila cela Dolenjska novo direktno izhodišče proti Zagrebu ter v notranjost države. Tudi za to progo so že izvršena že vsa predpisa in vas vsled tega naprošam, da bi se čim prej pričelo s takimi deli.

Nadalje mi je čast opozoriti vas, da da obstojata v Prekmurju dve progi, na katerih še do danes ni bil odprt železniški promet z inozemstvom. To je železniška proga iz Murske Sobotice preko Hodoša in proga iz Dolnje Lendave proti Madžarski. Prometna vprašanja z Madžarsko so že davno urejena v posebnih mednarodnih sporazumih. Tudi je že uveljavljena konvencija o omejenem prometu ter trgovska pogodba z Madžarsko. Zato smatramo, da so dani predpogoji in prosimo v interesu poljedelskih krogov Prekmurja, da se čimprej odpre železniški promet preko navedenih omejenih prehodov, ki bo za naš izvoz znatno koristi, pa tudi za samo železniško upravo, ker bo s tem pridobila na teh progah tranzitni promet, ki ga danes sploh nima.

Prosimo kraljevsko vlado, da se dela na razširjenju železniške zveze Zagreb-Zidani most, ki mora zmagovati zelo močan lokalni in tranzitni promet, nadaljujejo, da bi prišli čim prej do popolne izgradbe drugega tira, tako da bi bile

ZLORABA GEOGRAFSKIH NAZIVOV IZVORA ZA VINOGRADSKÉ PROIZVODE.

Po zakonu o konvenciji o trgovini in plovnosti med kraljevino Jugoslavijo in Francijo, sklenjeno dne 30. januarja 1929 v Parizu (Uradni list št. 249 iz leta 1929) je v členu 15 vsaka zloraba geografskih nazivov izvora za vinograde proizvode prepovedana. To velja v prvi vrsti za nazive vinogradskih proizvodov n. pr. šampanjec, konjak, itd. (naštete v Uradnem listu št. 242 iz leta 1930), če niso res originalni. Omenjeni zakon je stopil v veljavo 15. maja 1929 in se je naša vlada obvezala, da bo v osemnajstih mesecih od dne, ko stopi zakon v veljavo, po zakonu postopala. Ta rok poteče s 15. novembrom t. l., nato se opozarjajo producenti in prodajalci vinogradskih proizvodov, da se izognejo zakonskim posledicam, ki so predvidene za slučaj zlorabe originalnega naziva francoskih vinogradskih proizvodov. Originalne nazive smejo torej uporabljati le za originalne francoske vinograde proizvode, ki pa morajo imeti listino o izvoru. Take listine morajo po carinskih predpisih spremljati vsa vina, ki se uvažajo iz Francije.

* * *

državne meje vezane z našo prestolico Beogradom skozi z dvotirno progo.

V interesu gospodarstva bi bilo potrebno, da se še mnogo železniških postaj opremi z železniškimi tirnimi tehtnicami. Pomanjkanje takih tehtnic ovira v velikem obsegu industrijo in izvozno trgovino. Za področje ljubljanske železniške direkcije nam je bilo obljubljenih 15 novih mostnih tehtnic in vas zato prosim, da blagovolite pospešiti dobavo in montažo teh važnih naprav.

Dravska banovina ima, kakor vam je znano, zelo velik interes na pospeševanju turizma. Zalibog sedanjí način eksploatacije državnih železnic ne omogočuje, da bi se vpoštevali razni predlogi, ki jih stavimo v interesu tujskega prometa in splošnega prometa potnikov. Zato bi bilo nujno potrebno, da se naš železniški promet modernizira.

Poizkusi, ki jih je napravila z motornimi vozili naša železniška uprava v preteklih letih v Vojvodini, so dali odlične rezultate in kakor se nam je sporočilo na železniški konferenci dne 20. avg. v Beogradu, je naročenih že davno 56 motornih vozil za našo kraljevino. Zato vas prosim, da se od navedenega števila predkaže za potrebe ljubljanske direkcije za prvi početek vsaj 15 motornih vozil, da bi se omogočilo izboljšanje železniških zvez med posameznimi mesti in okolici ter z našimi zdravilišči in letovišči ter turističnimi kraji.

Zelo žalostno je poglavlje rekonstrukcije oziroma obnove naših cest. Državne ceste v Dravski banovini, ki so še pred nekoliko leti uživale sloves prvorazrednih potov, so vsled nezadostnih kreditov za vzdrževanje in radi pomanjkanja sredstev za ureditev na jačji motorni promet, postale tako slabe, da v najbližjem času na gotovih delih ne bo nih več mogoč zanesljiv in nagel promet. Mi smo prejšnja leta, uvažujoč nujne potrebe izgradbe dobrih cest v Vardarski in Zetski banovini, potrpežljivo čakali, da pride vrsta na nas, toda sedaj je nastal že skrajni čas, da je treba pričeti s temeljitimi popravili na celokupni mreži cest v Dravski banovini.

(Konec prihodnjic.)

ZAKONSKA STABILIZACIJA DINARJA.

O tem aktualnem vprašanju predava v soboto, dne 15. novembra 1930 gospod dr. Milan Lilleg, urednik »Narodnega blagostanja« iz Beograda. Predavanje se vrši v okviru cikla predavanj »Ljudska univerza za trgovske in obrtniške kroge«. Predavanje bo v soboto ob pol 9. uri zvečer v restavraciji »Zvezda«, kjer bo hkratu drugi družabni večer Trgovskega društva »Merkur« za Slovenijo. Gospod dr. Milan Lilleg je strokovnjak na tem polju in bodo njegova izvajanja gotovo jako zanimiva in poučna. Vstop je brezplačen in so gostje dobrodošli.

* * *

AVSTRIJA ODPOVEDUJE TRGOVSKE POGODBE.

Dr. Deutsch poroča z Dunaja: V Avstriji pravijo danes, da ni nobena obstoječa trgovska pogodba za Avstrijo tako ugodna, da bi imela Avstrija še kaj interesa na njenem nadaljnjem obstoju. Tudi pogodbe z Nemčijo, Ogrsko, Jugoslavijo, Poljsko, Italijo, Francijo in Švico so nezadovoljive. Odpoved na podlagi nove carinske tarife bi nudila možnost izboljšanja vseh teh pogodb in bi najvišja carinska tarifa prisilila države, ki se nočejo pogajati, k hitri obnovi pogodb.

Maloprodajalci monopolskih predmetov in davki.

Iz krogov trafikantov smo dobili z ozirom na notico, katero smo pred kratkim objavili, o olajšavi davčnin za maloprodajalce monopolskih predmetov sledeči dopis:

»Maloprodaja monopolskih predmetov se smatra po zakonu o neposrednih davkih za pridobitno poslovanje, ki je zavezano pridobitno kakor vsa druga pridobitna podjetja. V svoji vnemi so šle nekatere davčne uprave celo tako daleč, da so smatrale, da je pri prodaji monopolskih predmetov davku zavezan ves kosmati dobiček in da stroški, ki nastajajo maloprodaji za opravilo tega posla, niso odbitni. Ministrstvo za finance je napravilo temu konec in je s posebno naredbo, katero ste pred kratkim objavili, odredilo, da se morajo tudi maloprodajalci priznati iste pravice kakor drugim davkoplačevalcem.

Monopolni predmeti se po zakonih smejo prodajati samo po naprej določenih cenah. Njihovi prodajalci vsled tega ne vršijo v pravem pomenu besede pridobitnega poslovanja. To dokazuje dejstvo, da so bili maloprodajalci tobaka, prodajalci kolkov in vrednotnic po bivšem srbskem zakonu oproščeni plačevanja pridobnine.

Tudi v sedaj še veljavnem zakonu o davku na poslovni promet imamo ravno za prodajalce monopolnih predmetov izjemno določilo, ki jih oprošča davka na poslovni promet, v kolikor so primorani navedene predmete prodajati po naprej določenih ceni. Zakonodaja je torej od nekdaj v polni meri upoštevala izjemni položaj maloprodajalcev monopolnih predmetov, katerim so glede zaslužka stavljeni jako ozke meje. Sedanji zakon o neposrednih davkih nima za maloprodajalce monopolnih predmetov nikakih izjemnih določil. Iz tega pa še ne izhaja, da se jim mora naložiti najvišji po zakonu mogoči davek, pač pa jim je ostala neokrnjena pravica, da zahtevajo, naj se jih uvrsti za odmero pridobnine v ono skupino, v katero po značaju svojega poslovanja edino spadajo. Maloprodajalci monopolskih predmetov spadajo brez dvoma v tretjo skupino, ker so samostalno monopolski upravi na službo za odškodnino, katero zaslužijo pretežno z uporabo ročnega dela.

Čeprav se zakon prav nič ne izpremeni, že v okviru sedanjih določil ni pravega razloga, da se maloprodajalce monopolskih predmetov uvrsti v kako drugo skupino nego v III. skupino, ker so dani za to uvrstitve pogoji, kakor za kolporterje časopisov, koje pravilnik izrecno navaja, da spadajo v III. skupino.

Prav bi bilo, da bi se organizacija maloprodajalcev monopolskih predmetov zavzela za to vprašanje in ga izkušala razčistiti v interesu družtenikov, koje zastopa.

Trgovci in industrijci!
Naročajte in podpirajte
»TRGOVSKI LIST«!

O naših uspehih in ne-uspehih.

Od zavednega trgovca, prijatelja našega lista in nesebičnega ter požrtvovalnega delavca v trgovskih organizacijah smo prejeli dopis, ki ga v naslednjem dobrodušno priobčujemo z željo, da bi naši čitatelji na lepe besede pisca opozorili vse, kojih se dopis tiče in ki se boje žrtvovati tudi samo trohico za skupne interese.

Muhe.

Ni bolj zanikrnega človeka kot je — naš trgovec, in to še posebno mestni in tržki! Oprostite, res je tako — a čast izjemam! — Naenkrat se domislijo trgovci v nekem kraju trgu, da bi radi imeli tudi telefonsko zvezo s postajo preko pošte, radi obveščanja o dospelih pošilkah. Ker sami tega ne bi dosegli, zato se obrnejo na gremij, (ki jim je v tem oziru »dobrodošel«), da jim to izposluje. Gremij se za to zavzame, naprosi pošto direkcijsko in dobi ugoden odgovor za napravo, če tamošnji trgovci prevzamejo ca. 2500 do 3000 Din stroškov. Ker bi na ca. 25 interesentov razdeljeno odpadel zelo majhen delež na posameznika, skliče zato gremij sestanek interesentov. Vabljenih je bilo torej približno 25, a odzval se je — beri in piši en sam. Presenetljivo! Res ne vem, ali je to presenetljivo ali ni. Gotovo pa je samo, kar bo pa za trgovce res presenetljivo, in to je, da namreč poštna direkcija na take in podobne »hipne popadke« po telefonu sploh ne bo več reagirala! In potem bo pa zopet tarnanje in jadjkanje.

Imejte malo več doslednosti, pa vam uspeh ne bo izostal!

»Danes zastoni, jutri za denar!«

To geslo bi vleklo kupce, kaj!? No, pa ni treba tega, kajti, to bi bila res že preveč vabljava reklama, ko je konkurenca itak huda. Ta prekl... konkurenca!

Kaj pa je sploh konkurenca? Blago dajati ceneje kot drugi trgovec. Ne! Blago dajati po lastni ceni, ali pa še pod njo: to je današnja konkurenca, vsaj po mnenju in delih nekaterih trgovcev. Ljudje samo še pričakujejo od teh trgovcev, kdaj bo eden ali drugi konkurent v kakem kraju izdal gornje geslo: »Danes zastoni, jutri za denar!« ali pa najmanj: po obračunu blaga, danega po lastni ceni, položi trgovec kupcu na roko še nekaj dinarjev, češ, zato, da se oglasi. To je današnja konkurenca, nepoštena, umazana, »slajdranje« cen!

Prava, zdrava konkurenca obstoja v tem, da nudite kupcem res dobro blago po zmernih cenah z zmernim dobičkom ter točno in ljudno potrebo.

Da ne bi bili med trgovci ljudje, ki eden drugemu ne zaupajo, bi bilo dobro. A ob takem pomanjkanju močnatosti in zaupanja ter iskrenosti, bo tudi vsak zakon o pobijanju umazane konkurence brezuspešen.

»Auf biks!« ...

kričite in vpijete ... Sto jih tako razgraja ter rogovili (a zadaj se jih skriva še petsto) in proti tem stotim je enako število nasprotnikov ali pa še manj — a so odločni in složni! Prvi so pravi trgovci, drugi nasprotniki pa zadrage, konsumi in podobno. Hudenjete se nad njimi (konsumi in zadrage), da ne plačujejo dajatev kot legitimni trgovci. Kdo se bo pa zmenil za vas, ko niste složni! V Sloveniji je ca. 14.000 trgovcev, a onih, ki res kaj delajo na to, je komaj dva odstotka.

Sami imate v rokah ključ do uspeha; seveda, dokler je tako malo zanimanja za stanovsko organizacijo kot sedaj, potem je vsak trud zaman. — Samo primer: pred kratkim se je vršil občni zbor gremija, ki šteje več sto članov, a udeležilo se je zbora samo ca. 25—35 članov; iz mesta (kjer je sedež gremija) odnosno srezkega načelstva) je prišlo celih 6 trgovcev in 1 trgovka. Zbora pa so se udeležili nekateri ljudje iz najoddaljenejših vasi (med njimi ženske) ter sledili do konca. Uvidite, da ob takem nezanimanju ne more biti uspeha.

Trgovska nadaljevalna šola v Mariboru.

Organizacija šole. Hvalevredna stremjenja vodstva šole za povzdigo strokovne usposobljenosti učencev.

Leta 1926 je šola praznovala svojo petdesetletnico; ustanovljena je bila torej l. 1876. Nastanjena je zdaj v prostorih državne trgovske akademije na Zrinskega trgu št. 1/I.

Šola je trirazredna, vendar je bil že lani odpravljen I. razred s tem, da zahteva gremij za sprejem vsakega vajenca najmanj 3 razrede srednje ali meščanske šole, absolvirane z najmanj dobrim uspehom. Ti učenci pridejo takoj v drugi razred. V lanskem in tudi še v letošnjem šolskem letu je šolsko vodstvo sporazumno z gremijem trgovcev dovolilo nekaterim reflektantom, ki so imeli samo dva razreda meščanske ali srednje šole, opravljati izpit čez snov bivšega prvega razreda. Kdor je ta izpit opravil povoljno, je bil tudi sprejet v drugi razred, a ostalih gospodarji niso sprejeli v uk.

Namesto odpravljenega prvega razreda ustanovi gremij poseben praktičen pomočniški razred za one, ki so že absolvirali sedanjí tretji razred gremijske trgovske šole. Absolventom tega razreda potem ne bo treba polagati sedanjega posebnega pomočniškega izpita. Ta razred je zasnovan po praktičnih potrebah širokogrudno in velikopotezno in po najmodernejših smereh vzgoje dobrega trgovskega narasčaja.

Šolsko leto traja 9 mesecev — od 1. oktobra do 1. julija.

V drugem razredu se poučuje 12 ur tedensko, a v tretjem po 9 ur in to razen srbohrvaščine, nemščine in lepopisja sami strokovni predmeti, kakor: trgovsko računstvo, knjigovodstvo, dopisje, trgovinstvo, trgovsko zemljepisje in blagoznanstvo.

Šola ima lastne zbirke, ki jih vedno izpopolnjujejo, na razpolago pa so ji tudi blagovne in tehnološke zbirke trgovske akademije. Knjižnica razpolaga s 322 knjigami razne vsebine.

Med letom si šola ogleda važne tvorniške obrate, kakor tovarno mila, usnja, tekstilij in tako dalje, da se na licu mesta pouči o proizvodnji raznih važnih trgovinskih predmetov, oziroma blaga. Navadno napravi vsaj tretji razred vsako leto tudi en daljši poučni izlet. Pri pouku si pomaga šola deloma tudi s predvajanjem projekcijskih slik in razen tega se poslužuje tudi malih projekcijskih predvajanj filmov tipa »Rothgiesser & Schlossmann, Berlin«. To se vrši posebno pri pouku iz blagoznanstva in trgovskega zemljepisja.

V drugem razredu je vpisanih letos 54 novih učencev in učenk, a v tretjem jih je 46. Vseh je torej 100; od teh je 37 učenek.

Na zavodu poučujejo razen enega (prof. moškega učiteljskega) sami nastavniki trgovske akademije. Upravitelj šole je Fran Škof. V šolskem odboru so razen predsednika trgovskega gremija V. Weixla, trgovcev in šolskega upravitelja tudi zastopniki oblasti, trgovske zbornice in mesta. Ta odbor sklepa o vseh važnih šolskih zadevah, določa višino šolnine, sestavlja proračune, odloča o pričetku šolskega pouka, o nastavljanju učnih moči, o sklepu šolskega pouka, o obdarovanju odlikovancev itd..

Vsekakor se mora priznati, da skuša mariborski trgovski gremij svojo šolo dvigniti na kolikor mogoče visok kulturni nivo in nuditi svojemu narasčaju kar največ mogoče.

ČESKOSLOVAŠKA — JUGOSLAVIJA.

Českoslovaški trgovski minister dr. Matoušek je dejal v svojem ekspezu: Na jugoslovanskem trgu se vzdrži Českoslovaška že nekaj let na prvem mestu in konkurira uspešno z Avstrijo, Italijo in Rumunijo. V Jugoslavijo smo izvažali v prvi vrsti industrijske izdelke, dočim je izvoz Jugoslavije k nam v 80 odstotkih poljedelskega izvora. Tudi to je vzrok, da so carinsko-tarifna pogajanja z Jugoslavijo tako težka.

Ponudbe, poupraševanja

Tvrška Ermano Stock, Trieste, via Lorenzo Giberti 4, želi stopiti v stik s tukajšnjimi izvozniki oglja.

D. Trajković i sin, trgovačka agencija, Skoplje, Šebecka ul. 51, želi stopiti v stik s tukajšnjimi izvozniki zobtrebec. Ponudbe je poslati tvrdki neposredno.

Robert Suhr — Hamburg 13 Heinrich-Barthstrasse 10, želi stopiti v stik s tukajšnjimi tvrdkami, ki bi mu mogle dobaviti večje količine bukovih dog.

Feo Glanzmann, Trieste, Casella Postale 333, želi stopiti v stik s tukajšnjimi solidnimi lesnimi tvrdkami, ki bi mu dobavljale les, ki bi ga on potem uvažal v Indijo.

Ditta Mauro Chiasi, Ferrara, želi stopiti v stik s tukajšnjimi trgovci z avtomobili in z garažami radi uvoza avtomobilov.

Ivan M. Madun, Skoplje, Mokranjeva 9, želi prevzeti zastopstvo tukajšnjih tvrdk za Južno Srbijo. Imenovani je že zastopnik za mineralno vodo Slatina Radenci.

Povsod vtaknete svoje nosove, v vsa mogoča društva in organizacije, ki ne store nič za vas, a stanovske trgovske organizacije se izogibljete kot vrag križa. Zabavljate izza plank in zmerjate, a bližje priti in pomagati se vam ne zdi vredno, morda še celo ponižujoče. Pomnite pa, da se tako omalovaževanje lastne stanovske organizacije lahko kruto maščuje nad vsakomur!

ODLOK MINISTRŠTVA FINANC GLEDJE OSVOBODITVE IZVOZNE CARINE NA SMREKOV GRADBENI LES.

V zmislu čl. 15 predloga zakona o carinskih tarifi in čl. 1 zakona o izpremembi zakonskih določil, po katerih se predpisuje zaslisanje in sklepanje ministrskega sveta, odnosno soglasje finančnega odbora narodne skupščine, je minister financ pod št. 3862, od 1. novembra 1930, izdal naslednji odlok, s katerim je bil soglasen tudi predsednik ministrskega sveta.

»1. Ne plača se izvozna carina na neobdelan gradbeni les, samo izsečen ali prežagan, nad 20 cm srednjega premera po tarifni postavki št. 24, točke 1 g izvozne tarife od posušenih smrek ali od lubadarja napadenih smrekovih stebel.

2. Gradbeni les iz točke 1 tega odloka, določen za izvoz, mora biti opremljen s potrdilom šumskih direktij, da je od posušenih smrek ali od dreves, napadenih od lubadarja.

3. Ta odlok stopi v veljavo z dnevom objavljenja v »Službenih novinah«, in bo veljal za leto dni.

Št. 41.110/IV. — Iz pisarne ministrstva financ — oddelek carin, 3. novembra 1930 v Beogradu.*

* Odlok je bil objavljen v »Službenih novinah« z dne 6. novembra 1930.

AMERIŠKI UKREPI PROTI RUSKEMU DUMPINGU.

Carinski oddelek ameriškega zakladnega urada pripravlja osnutek novih carinskih predpisov, ki predpisuje v izvedbi čl. 307 carinske tarife v bodoče importerjem dokaz, da uvoženo blago ni bilo izdelano od kaznjencev. Osnutek je bil povzročen po nedavnem protestu ameriških interesentov proti uvozu ruskega lesa za papir. Dosedanji protesti so bili od zakladnega tajnika odklonjeni, ker se vsled nezadostnih diplomatskih zvez z Rusijo ni mogel doseči dokaz, da je bilo to res delo kaznjencev. Razen gori omenjene poostitve uvoznih težkoč pa splošno otežkočenje ruskega uvoza ni na programu ameriške vlade; taka je oficialna izjava zakladnega urada.

Po svetu

Agrarna konferenca v Beogradu poteka ugodno. Udeležujejo se je gospodarstveni zastopniki Jugoslavije, Rumunije, Ogrske, Bolgarije in Poljske.

Gradba vodovoda Solin-Trogir se bliža koncu. Vodovod je dolg 23 km in je stal 11 milij. Din. Gradila in financirala ga je država v lastni režiji.

Poštna hranilnica Jugoslavije je dobila v oktobru 4852 novih vlagateljev, s čimer je njih število naraslo na 118.436. Skupna vsota hranilnih vlog znaša 192.7 milij. Din. Čekovni promet je znesel v oktobru z 18.977 računi 6210.5 milij. Din. Vloženih je bilo v vseh čekovnih računih 874.66 milij. Din.

Jugoslovanska carinska tarifa je izšla pravkar v nemški prestavi v »Kommissionsverlag der Deutschen Buchhandlung« v Novem Sadu. Delo, ki je absolutno zanesljivo, obsega 156 strani v oktav formatu, stane broširano 200 Din, v platno vezano 230 Din.

Izveček iz važnejših določb vinskega zakona, 2 Din za kos, je izdala na zahtevo poljedelskega ministrstva državna tiskarna v Beogradu. Vsi prodajalci vina morajo imeti ta izveček izobešen v svojih poslovnih lokalih na vidnem mestu po § 39 izvedbene naredbe k vinskemu zakonu.

Mesto Dubrovnik bo najelo pri Prvi Hrvatski Štedionici posojilo v znesku 40 milij. Din. 18 milijonov bodo porabili za odplačilo dolga Državni Hipotekarni banki, 22 milijonov bodo porabili za izvedbo javnih del.

Letina tobaka v Južni Srbiji je v glavnem završena in jo cenijo na 6.875.000 kilogramov. Procentov je 31.700, ki bodo dobili od monopolne uprave ca. 200 milij. Din odkupnega denarja.

Agrarno reformo v Južni Srbiji nameravajo likvidirati in je zadevni zakonski načrt predložen že min. predsedniku v odobrenje. Kot vzorec je služil agrarni zakon za Dalmacijo. Država bo izvedla odkup s 60 odstotnimi obligacijami.

Eksporaterji lima v Rumunijo si morajo oskrbeti pri pristojni trgovski zbornici izkaz o izvoru blaga, ker je Rumunija uvoz lima iz Rusije prepovedala.

Svetovna produkcija svinca v septembru je znašala 148.500 ton, v avgustu 152.200 in v lanskem septembru 158.400 ton.

Nemški kartel žameta in pliša, obstoječ že od leta 1905, je bil podaljšan po dolgotrajnih pogajanjih sedaj za dve leti.

Dividenda podjetja Philips bo iz čiste dobička v znesku 17.5 milij. hol. goldinarjev letos zopet 21odstotna.

Brezposelnost v Avstriji je v drugi polovici oktobra narasla za 17.800 oseb na 192.670. V Gradcu je 23.000 brezposelnih, v Celovcu 4000.

Na vinsko razstavo v Rotterdamu, ki se bo pričela 20. t. m., vabi k otvoritvi jugoslovanske interesente tamošnja Jugoslovansko - holandska trgovska zbornica.

Norveška banka je znižala obrestno mero od 4.5 na 4%.

Kolinska

TVORNICA
ČIKORIJE

Priporočila
svoje izvrstne izdelke

Reforma pravnškega študija v Nemčiji.

Potreba po reformi juridičnega študija v Nemčiji je našla izraz v osnutku državnega pravosodnega ministrstva, ki stremi za tem, da bi poedine nemške dežele sporazumno z državnim ministrstvom preuredile način izobrazbe pravnškega naraščaja. Povsem pravilno so v Nemčiji postavili načelo, da tvori problem pravne vzgoje naraščaja važen del splošnega kompleksa pravosodne reforme.

V tej zvezi je prusko prosvetno ministrstvo objavilo spomenico, ki je vzbudila v pravnških krogih vsesplošno pozornost. V bistvu gre za to, da se prištejejo za učitelje prava možje iz prakse.

Proti tej nakani je povzdignil svoj glas prof. dr. Kitzinger in se z vso odločnostjo uprl zahtevi, da bi se drezalo v obstoječe stanje. Odgovarja mu direktor deželnega sodišča dr. Lehmann, ki pobija predvsem nazor dr. Kitzingerja, češ da so strokovni krogi odločno zavrnili nameravano reformo. Strokovni krogi se ne zbirajo samo v vrstah univerzitetnih učiteljev, temveč je prištevati k tem krogom tudi v praktičnih poklicih zaposlene pravnike, zlasti sodnike in advokate. In prav ti pravniki iz prakse pozdravljajo v spomenici zasnovano reformo.

Svoj odgovor je zasnovo dr. Lehmann bolj v obliki razglabljanja nekaterih osnovnih misli glede same reforme kot v obliki polemike proti podrobnim izvajanjem dr. Kitzingerja. Vsak narod ima sodnike, ki jih zasluži. Osnovne črte bodoče sodniške in odvetniške osebnosti se odločilno rišejo že v dobi, ko mladi, dojemljivi pravnik študira na univerzi. Zatorej tvori vprašanje univerzitetne preizobrazbe važno poglavje — pa tudi ne več kot samo poglavje — v problemu justične reforme.

Mnogo se je težilo o dlakocepstvu. Dali upravičeno ali ne, to še ni tako važno. Pač pa je dejstvo, da je v pravoznanstvu, v pravni aplikaciji prevladala formalnost, abstraktna logika, dočim se je pozabilo, da so te reči samo sredstvo za dosego cilja. Zlasti opaža to, kdor ima opravka z mladimi juristi. Če se nudi mlademu referentu prilika, da pove samostojno svoje mnenje, bo posvetil vprašanju, ali je treba kaznivo dejanje oceniti po tem ali po onem paragrafu, neprimerno večjo pažnjo kot pa oceni socialnega ozadja dejanja, razlogov za odmero kazni. In tedaj ima pač starejši predstojnik priložnost, da opozori svojega mlajšega tovariša na to, da bo storilec bolj ali manj irelevantno, če bo kaznovan na osnovi tega ali onega člena, da mu pa ne bo vseno, če se ga bo vtaknilo v ječo za dva meseca ali za dve leti.

Taka miselnost mladih pravnikov je razumljiva, če se ve, da poučujejo na univerzah kazenske pravo po večini može, ki so sicer v svoji stroki izborni podkovani, ki pa sami običajno nimajo niti najmanjše kazenske prakse! Kdaj pa smo slišali, da bi predavali kirurgijo možje, ki niso imeli nikoli noža v rokah? Zato je pač pravilna sodba nekega zdravnika, univerzitetnega profesorja, ki je menil: v abstraktno - logičnem ste vi juristi daleč pred nami medicinci in morda sploh pred naravoslovci; na polju raziskavanja dejstev za zaostajate za nami za celo stoletje! — Priliko za raziskavanje dejstev pa nudi samo praksa.

To velja tudi za civilno pravo. S suho abstraktno logiko se ne dajo premagati gospodarske težkoče poslovalnih razdobj. Globoko razumevanje teh težkoč se porodi samo iz nujnosti, da se z njimi praktično bavimo. Temu nasproti pa nima velik del univerzitetnih učiteljev nikake ali skoro nikake sodniške izkušnje. Če se z vso pravico terja od bodočega sodnika ali advokata, da spoznava trpljenje tistega, ki išče pravice, je treba še tem bolj zahtevati, da se s temi težavami seznanijo tisti, ki naj bodočega sodnika, odvetnika odgaja.

Odtod se je pojavila namera, da bi se ustanovila dvojna službena mesta, t. j. kot univerzitetni učitelj in sodnik ali upravni uradnik, odnosno da bi se prištegnili k docenturi tudi odvetniki. Toda čeprav je to napredna misel, ki odgovarja zahtevam časa, so jo vendar univerzitetni učitelji osorno zavrnili. Po njihovem mnenju je za visokošolskega učitelja usposobljen samo, kdor je s ha-

bilitacijskim delom dokazal, da je znanstvenik, dočim mora postvaritev zasnovanih namer ponižati fakultete na zgolj strokovne šole.

Gotovo je zapeljiva misel, da bodi učitelj samo znanstvenik. Ne sme se pa zamenjavati udejstvovanja v teoretičnih stvareh — z znanstvom, ki naj bo v nasprotju s prakso! To bi bilo precenjevanje formalno - logične plati pravoznanstva, ki je ob koncu prve tretjine dvajsetega stoletja povsem depasirano. Sodniška služba in odvetniški poklic se ne izčrpujeta v logičnih abstrakcijah. Praksa in znanost nikakor nista nasprotujoča si pojma. Saj se je v zadnjem času marsikateri izsledok dognal mimo visokih šol v praksi, a kriminalistične pomožne znanosti so v bistvu nastale iz prakse; povsem jih utegne obvladati samo, kdor se nahaja v kazenskopravni praksi. Prištegnitev odličnih praktikov ne bo univerzitetni do strokovnih šol, prej bo utegnili odstraniti marsikatero pomanjkljivost.

Prusko prosvetno ministrstvo želi izvesti zdravo reformo. Po tej reformi prizadeti visokošolski učitelji se ji stavijo v bran; ne želijo konkurence iz prakse in nikakih predpisov v pogledu učne stvarine. Če se branijo, je to njihova pravica. Napačno pa je, če vidijo v tem napad na svobodo znanosti. Prevladajoča večina strokovnih tovarišev vidi v reformnih poskusih željo po napredku v blagor prava in s tem naroda. Če pa hoče kdo videti v teh prizadevanjih napad na svobodoumni duh časa, se mu lahko odgovori s Faustom, da zamenjajo duh časa s svojim lastnim duhom.

Sadjarska anketa v Dolnji Lendavi.

Na sreskem poglavarstvu v Dol. Lendavi se je 7. t. m. dopoldne in popoldne vršila zanimiva sadjarska anketa strokovnjakov, sadjerejcev in kmetovalcev. Anketa je imela, kakor že druge slične ankete, nalogo, da določi primerne vrste sadja, ki bi najbolje uspevale v dolnjo-lendavskem okraju. Anketa so prisostvovali za banovinsko upravo odnosno kmetijski oddelek te uprave inž. Jože Škubac, pristav sreskega poglavarstva g. P. očka j, ki je vodil anketo, inž. W. e. n. k. o, sreski kmetijski referent, vodja semenogojne postaje v Beltincih inž. M. i. k. u. ž, kakor tudi nadalje v prav lepem številu učitelji, zastopniki posameznih občin in drevesničarji. Po zanimivi razpravi je anketa določila vrste sadja, ki naj bi se v dolnjo-lendavskem okraju s posebno skrbnostjo gojile. Določene so bile naslednje vrste:

Jabolka: kot poletna beličnik za nižave in charlamovsky za višje lege; za jesenske sorte: pisani kardinal; za zimske sorte: v visokih legah jonathan, kanadka in za nižave: londonski pepping, Baumannova renata in ontario. Vse imenovane zimske sorte jabolk so že v okraju splošno razširjene. Kot postranske sorte se priporočajo naslednje zimske sorte: za visoko in nizko lego mošancker in klopčenka, katero ime je lokalno, a jabolko odgovarja najbrže rdečemu stencinu.

Hruške: viljemovka, avranka, boskovka, pastorjevka in tepka.

Črešnje: hedelfinška, dunajka, debela črna hrustavka. Naposled kot višnja lothovka.

Češplje in slive: domača češplja, zelena renklota, nancijska mirabelka.

Marelice: debela zgodnja marelica, bređa, Ambroževa marelica.

Breskve: začasni izbor, Aleksandrova breskva, zgodnja Rieverova, kraljica vrtovin in proskavska.

Oreh: črnolupinasti, debeli, plodni, podolgasti domači oreh.

Kostanji: debeli, plodni domači kostanj.

Nove telefonske relacije.

Po odloku gosp. ministra za gradbe štev. 52.272 od 29. septembra t. l. je od 10. oktobra t. l. naprej otvoren telefonski promet med centralama Dolnja Lendava in Letenje (Madžarska).

(Pristojbna za navadno govorilno enoto je 3 zl. fr. ali 33 Din.)

TEDEEN LJUBLJANSKI BORZI

Posrebno poročilo trgovskega lista

Devizno tržišče.

V minulem tednu ni bil devizni promet na ljubljanski borzi tako močan kot predzadnje tedne, ker je zaključil s srednje velikim skupnim prometom od 16-820 milijonov dinarjev. Od tega odpade na privatne zaključke devet milijonov dinarjev, ostalo, t. j. 7-819 milij. dinarjev, pa na Narodno banko. Značilno je pri tem, da je dala Narodna banka tokrat največ Pariza (2-111 milij. Din), dalje Prage in Newyorka po preko 1-8 milij. Din, dočim je največ zaključkov v privatnem blagu izkazan pri Londonu (3-590 milij. Din), Trstu (2-901 milij. Din) in deloma pri Curihu (1-067 milij. Din).

Glede višine deviznega prometa dosežene na poedinih borznih sestankih, je iz sledečih števil: dne 3. oktobra Din 1,160.617-52 Praga-Curih, dne 4. oktobra Din 3, 175.479-10 Praga-Italija, dne 5. oktobra Din 3,238.111-87 London-Italija, dne 6. oktobra Din 2,892.571-88 Newyork-Italija, dne 7. oktobra 6,352.773-03 Din Pariz-London, razvidno, da je bil najmanjši dnevni promet v pretečenem tednu dosežen dne 3. t. m., največji pa dne 7. t. m. in da je na posameznih borznih sestankih v pogledu velikosti zaključkov prevladovala Italija, Praga in London, le deloma Newyork, Pariz in Curih. Kar se tiče skupnega, za pretečni teden izkazanega prometa v poedinih devizah, je razvrstitev sledeča (vse v milijonih dinarjev): London 4-194, Trst 2-901, Pariz 2-201, Newyork 2-189, Praga 2-147, Curih 1-316, Dunaj 0-833 in Berlin 0-805, medtem ko je bil malenkosten promet v devizah Amsterdam ter Budimpešta.

V devizni tečajnici minulega tedna je omeniti v prvi vrsti Curih in Budimpešto, ki sta obdržala svoje tečaje skozi vse borzne dneve na višini 1095-90, odnosno 9-885, dalje Berlin in Amsterdam, katera sta na prvih treh borznih sestankih notirala 13-455, odnosno 22-74, na poslednjih dveh pa 13-46, oz. 22-735; za tem je omeniti Dunaj, ker je beležil s padajočo tendenco od ponedeljka do petka (7-9596 — 7-9563), torej v očitnem nasprotju s tendenco deviznih tečajev Londona, Newyorka, Pariza, Prage, Trsta in Bruslja. Kajti od 3. do 7. t. m. so bile novice izpremenjene pri Londonu od 274-30 na 274-33, pri Newyorku od 56-35 na 56-365, pri Parizu od 221-60 na 221-81, pri Pragi od 167-35 na 167-46, pri Trstu od 295-35 na 295-57 in končno pri Bruslju od 7-8719 na 7-8740.

Notic ostalih deviz ni bilo.

Efektno tržišče.

ne beleži v minulem tednu na ljubljanski borzi sploh nobenih izprememb tako v pogledu tečajev kakor tudi zaključkov, katerih to pot sploh ni bilo.

Izmed Blairovih posojil je omeniti zlasti 7%, ki je od ponedeljka (82—) na torek, oziroma sredo (81-50) za malenkost popustilo, v četrtek in petek pa zopet beležilo ob ponedeljkovem tečaju 82—, dočim je bil 8% Blair nuden skozi ves pretekli teden po 92—.

Tendencja zelo mlačna, zanimanja pa sploh nobenega.

Lesno tržišče.

Položaj na lesnem trgu je še vedno zelo slabo in ni izgledov, da bi se v pozni jeseni, oziroma ob pričetku zimske sezone kaj izboljšal. O raznih vplivih glede stagnacije se je že mnogo pisalo in debatiralo, omeniti bi bilo le še to, da je Rusija postavila na trg precejšnje količine bukovine in hrastovine. Koliko časa bo ruski izvoz vplival na stagnacijo v lesni kupčiji, se ne more nič gotovega reči. Na našem lesnem trgu se kupčuje le z blagom za takojšnjo uporabo in ki se izdeluje strogo po naročilu. Kot sezonsko blago se iščejo in kupujejo testeni. Drva se še vedno izvažajo, vendar pa so cene vkljub hladnejšemu vremenu iste kot v predsezoni. Trami se iščejo le po noti.

Zaključilo se je na ljubljanski borzi v zadnjem tednu 2 vagona jelovih desk, 3 vagona bukovih plohov in 7 vagonov drv.

Povpraševanja:

1000 m³ smrekovih hlodov, ne preveč grčastih, od 2 m dolžine naprej, s srednjim premerom od 12 do 25 ali po možnosti do 30 cm in dolžine do 6 m z nekaj percentualnosti do 10 m. Zaenkrat se lahko ponudi manjši kvantum ca. 250 m³ z navedbo cene f o b Sušak. Plačljivo potom akreditiva.

Obrobljena bukovina I. in II., ca. 300 m³, dolžina od 2 m naprej, od 14 cm širine naprej z dobro medijo. — Debeline od 27 do 100 mm z 50% več ali manj 60 mm. Blago mora biti žigosano, I. kvaliteta posebej in II. kvaliteta posebej, vsakega naj bo 50% (50% I. in 50% II. od celega kvantuma). — Cena naj se glasi f o b Sušak.

Bukovi testoni: se potrebuje vsako množino. — Navesti je treba kakovost blaga ter ceno f o b Sušak.

Testoni, čisti (netti), brez grč in brez srca, od 19—30 cm širine, franko vagon Postojna. 1000 m³ hrastovine za gradnjo mostov preko železniških predorov, 6 m dolžine, ca. 40/40 cm (lahko 38/38, 39/39) debeline, navadna kvaliteta, samo da je zdravo blago. Ako se ne more dobiti celega kvantuma, naj se pošlje obvezno ponudbo za toliko blaga, kolikor se ga lahko producira. Cena naj se glasi franko vagon Djevdjelija z navedbo dobavnega roka.

Smrekove letvice, 12/24 mm, samo v dolžini 4 m, 1 vagon, blago mora biti ostrorobo, prirezane glave, očeljeno, suho, vezane v svežnje po 50 komadov. Cena naj se glasi franko vagon nakladalna postaja.

Jesenovina: hlodi, gladki od 35 do 50 cm srednjega premera, v dolžinah 2, 2-10, 2-20 in 2-30 m in plohi prima 90 in 100 mm, 30×95 mm, 60×95, 95×95 mm v dolžinah, kakor zgoraj. Cena naj se glasi franko vagon nakladalna postaja.

Bel gaber: krlički, 32 cm dolžine ali mnogokratniki (64, 96 cm itd.) s premerom 25 cm, kateri so lahko razklani v 2 komada. Roba mora biti brez grč. Cena franko vagon meja Postojna tranzit.

Jelove škurete 14 mm ca. 60 m³, 4 m, od 17 do 22 cm, odnosno od 23 cm naprej. — Cena franko vagon nakladalna postaja. — Izključene so črne grče in preveč grčasti komadi.

30 m³ javorjevih plohov, debelina 33 mm z predpisano nadmero. Dolžina od 2-20 m naprej, debeline 1/4, 1/2, 3/4, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30 mm, nečamano, seveda mora biti popolnoma brez grč in srca ter zdravo in belo. — Cena naj se glasi franko vagon nakladalna postaja.

Več vagonov debelih in dolgih bordonalov. Večje množino bukovih hlodov, dolžine od 2-20 do 4-40 m s srednjim premerom od z navedbo cene, franko vagon meja via Postojna tranzit.

30 cm naprej. — Cena naj se glasi franko vagon meja via Postojna tranzit.

1 vagon smrekovih kratih 25 mm debeline, teža m³ ne sme presegati 500 kg, blago je lahko kratko samo 0-50 cm ali 1 m. Cena naj se glasi franko vagon meja Postojna. 3 do 4 vagona desk, smreka, jelka, polnih, 19 mm debeline, 1 vagon 24 mm debeline. Širinska medija 26/27 cm, po možnosti sama smreka — lahko konično. I., II. kvalitete, eventual. lep monte. Franko meja Postojna. Večje količine smrekovih krličkov za izdelavo lesovine (Holzwolle). Najmanjši premer 10 cm brez skorje, od 40 cm dolžine naprej, medtem, ko so komadi od 60, 70 in 110 cm izključeni. — Franko vagon Sušak pristanišče.

Hrastovi parketi: 500 m³ v sledečih merah: 350×55; 350×62; 400×55; 400×62 ali 65 mm. Roba svetla, dobre in fine fibre. Za vsako dimenzijo se rabi dva vzorca. Cena franko Sušak pristanišče.

100 kom. tramov 19/24 cm 6 m. — Cena Sušak pristanišče.

1 vagon smrekovih desk I., II., 1/2 vagona 18 mm in 2/3 24 mm, lahko konično, medija 24/25 cm, 16 cm naprej, 4 m, franko vagon italijanska meja.

Bel gaber, okrogel od 1 m naprej, od 15 cm premera naprej, odnosno bel gaber, rezan, neobrobljen. Cena franko meja.

Vsako množino testonov I., II., III. monte, IV. in testate. — Franko vagon Sušak pristanišče.

Obrobljena bukovina I., II., z malo lepe III., od 14 cm naprej, od 2 do 5 m dolžine, večinoma 4 do 5 m: 7 m³ 50 mm, 2 m³ 60 mm, 3 m³ 70 mm, 4 m³ 80 mm. Suho. — Franko italijanska meja.

200 m³ jamskega lesa (bor), dolžina 2, 2-50, 3, 3-50 in 4 m, srednji premer v vrhu od 12/17 cm.

220 m³ jamskega lesa (bor), debelina na spodnjem koncu od 20—30 cm, sestavljeno kot sledi: 200 komadov po 8 m dolžine, 400 komadov po 6 m dolžine, 200 komadov po 2-50 m dolžine, blago mora biti zdravo, obeljeno, ravno, po možnosti suho. — Cena naj se glasi franko vagon Sušak pristanišče.

Ponudbe:

Ca. 200—220 m³ borovih brzjavnih drog, dolžine od 8—12 m, z nekaj komadi 6-50 m. Debelina v vrhu od 11—16 cm. — Blago je napol suho. Cena se glasi franko vagon nakladalna postaja.

1 vagon desk, sama smreka, lepo belo blago, z medijo 22 cm. Cena se glasi franko vagon nakladalna postaja.

Hrastovi plohi: ca. 30 m³ obrobljenih plohov, debeline 60, 70, 80, 90, 100, 110, 120 mm; 50 m³ neobrobljenih plohov, 60, 70, 80, 90,

100, 110, 120, največ je od 60 do 90 mm. Dolžina od 250 m, nekaj od 2 m naprej. — Blago je staro 3 leta I., II., III. monte. — Cena se glasi franko vagon meja Postojna ali pa franko vagon nakladalna postaja.

Ca. 60 m³ škuret, 14 mm, popolnoma suhe. Cena franko vagon meja Postojna.

Tečaj 12 novembra 1930.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	2274
Berlin 1 M	—	1346
Bruselj 1 belga	—	78785
Budimpešta 1 pengö	—	9885
Curih 100 fr.	109440	109740
Dunaj 1 šiling	79413	79713
London 1 funt	27398	27478
Newyork 1 dolar	5628	5648
Pariz 100 fr.	22092	22292
Praga 100 kron	16706	16786
Trst 100 lir	29450	29650

Dobava-prodaja

Dobave. Direkcija državnega rudnika Zabukovca pri Celju sprejema do 15. novembra t. l. ponudbe glede dobave razne železnine, litih koles, strešne lepenke. — Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 19. novembra t. l. ponudbe glede dobave raznega orodja; do 20. novembra t. l. glede dobave 3 in pol vagona moke. — Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 20. novembra t. l. ponudbe glede dobave 1000 metrov vrvi. — Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 27. novembra t. l. ponudbe glede dobave jekla, koles za centrifugalno sežalko, ostrilnih plošč, pločevine, 200 kg žebeljev, 1 vagon koruze ter glede dobave 1 transformatorja. — Direkcija državnih železnic v Subotici sprejema do 17. novembra t. l. ponudbe glede dobave 150 kg denaturiranega špirta in 500 kilogramov surove karbolne kisline ter glede dobave zobatih koles. — Dne 25. novembra t. l. se bo vršila pri Direkciji državnih železnic v Subotici ofertalna licitacija glede dobave materiala za barvanje. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.) — Dne 22. novembra t. l. se bo vršila pri računsko-ekonomskem oddelku Ministrstva za zgradbe v Beogradu ofertalna licitacija glede dobave rezervnih delov za avtomobile znamke »Matis«. — (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoj pa pri istem oddelku.)

Dobavo 500.000 kosov železniških pragov (hrast, bukev, bor) razpisuje generalna dirkcija železnic in se bo ofertna razprava vršila 28. t. m. v Beogradu.

NOVI BANKOVCI.

Narodna banka bo dobila za 1 milijardo bankovcev po 10 Din, izgotovljenih po novem klišeju in z napisom »Kraljevina Jugoslavija«. Do konca meseca bodo bankovci vsi dotiskani, prevzeti od zadevne komisije in oddani v kratkem v obtok. Prav tako z naslovom »Kraljevina Jugoslavija« in z majhnimi spremembami emblemov se tiskajo novi bankovci po 50, 100 in 1000 Din.

BOMBAŽEVA PROPAGANDA V NEMČIJI.

Spoznanje, da tudi še tako obsežne omejitvene odredbene morejo nuditi bombaževemu trgu zadostne opore, če se ob enem ne zviša konsum, je napotilo glavne zveze nemške bombažne industrije, da so osnovala študijsko družbo, ki naj najde za nemško bombažovo blago novih uporabnih polj in naj poišče pomnoženih prodajnih možnosti. Že v najbližnjem času bodo pričeli z velepotezno bombažovo propagando.

SLADKORNA PRODUKCIJA RUSIJE.

Ta industrija zaznamuje letos velike uspehe. S sladkorno peso obdelana zemlja pokriva 1.025.000 hektarov, dočim je bila največja izmera v predvojni Rusiji samo 786.000 ha. Sladkorne pese bodo letos pridelali 140 milijonov stotov, dala bo 18 milijonov stotov sladkorja, to je 123 odstotkov več kot lani in 6 odstotkov več kot v letu 1914, rekordnem predvojnem letu. Leta 1931 bo znašal sladkornopesni areal že 1.350.000 ha. Sedaj dela v Rusiji 180 sladkornih tovarn s polno kapaciteto.

GRADBA JADRANSKE ŽELEZNICE.

V gradbenem ministrstvu so dovršeni osnutki za progo Priština—Peč Jadranske železnice. Ofertna razprava za odajanje del bo razpisana na koncu t. l. Proga Andrijevec—Podgorica, za katero obstojata dve varianti, bo šele leta 1931 končno določena. Odločitev je pridržana gospodarsko-finančnemu ministrskemu odboru.

Tržna poročila

TRŽN CENE V CELJU,
dne 1. novembra 1930.

Govedina: V mesnicah I. vrste 20, II. vrste 18, kravje meso 16; na trgu I. vrste 20, II. vrste 18, III. vrste kravje meso 16 Din za kg; 1 kg vampov 10, pljuč 12, jeter 18, ledvic 17, loja 10 Din.

Teletina: 1 kg telečjega mesa I. vrste 22, II. vrste 20, jeter 25, pljuč 18 Din.

Svinjina: 1 kg prašičjega mesa I. vrste 28, II. vrste 24, III. vrste 22, pljuč 14, jeter 20, glave 13, slanina I. vrste 18, II. vrste 16, na debelo 16, suhe slanina 26, masti 22, šunke 30, prekajenega mesa I. vrste 27, II. vrste 25, prekajenih parkljev 8, prekajene glave 13, jezika 28 Din.

Konjsko meso: 1 kg konjskega mesa I. vrste 7, II. vrste 6 Din.

Klobase: 1 kg krakovskih 30, debrecinskih 40, hrenovk 30, safalad 30, posebnih 30, tlačenk 30, polsuhih kranjskih 35, suhih kranjskih 50, braunšviških 20, salami 90 Din.

Perutnina: piščanec majhen 15, večji 25, kokoš 30—35, petelin 30—35, raca 40, gos 70, puran 115, domači zajec, manjši 15, večji 20 Din.

Divjačine: divji zajec 50, 1 kg srne 20 Din.

Ribe: 1 kg krapa 20 Din.

Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka 3, kisle smetane 16, 1 kg surovega masla 40, čajnega masla 52, masla 36, bohinskega sira 33—44, trapistovskega sira 28—30, ementalskega sira 60, sirčka 14, eno jajce 150 Din.

Pijača: 1 liter starega vina 20, novega vina 14—16, piva 10, žganja 30 Din.

Kruh: 1 kg belega kruha 450, 1 štruca v teži 55 dkg 250, 1 štruca v teži 110 dkg 5, 1 kg črnega kruha 4, 1 štruca v teži 62 dkg 250, 1 štruca v teži 124 dkg 5, žemlja mala 050, žemlja velika 1, 1 kg polbelega kruha 420, 1 štruca v teži 60 dkg 250, 1 štruca v teži 120 dkg 5 Din.

Sadje: 1 kg jabolk I. vrste 6, II. vrste 5, III. vrste 450, navadnega kostanja 3, orehov 10, luščenih orehov 40, suhih češpelj 10, suhih hrušk 8 Din.

Specerijsko blago: 1 kg kave Portoriko 76, Santos 56, Rio 44, pražene kave I. vrste 92, II. vrste 68, III. vrste 48 Din, čaja 60—140, kristal belega sladkorja 1250, sladkorja v kockah 1450, medu 20, kavne primesi 20, riža I. vrste 12, II. vrste 8, III. vrste 5, 1 liter namiznega olja 18, olivnega olja 18 do 30, bučnega olja 16, vinskega kisa 350, navadnega kisa 2, petroleja 750, špirta denat. 11, 1 kg soli 250, celega popra 68, mletkega popra 70, paprike 40, sladke paprike 48, testenin I. vrste 12, II. vrste 8, mila 15, karbida 7, sveč 17, kvasa 32, marmelade 20—30 Din.

Mlevski izdelki: 1 kg moke št. 00 355, št. 0 355, št. 2 325, št. 4 275, št. 5 245, št. 6 220, št. 7 150, ržene moke 5 245, št. 6 220, št. 7 150, ržene enotne moke 260, pšeničnega zdroba 390, koruznega zdroba 260, pšeničnih otrobov 130, koruzne moke 170, ajdove moke 4, kaše 340, ješprenja 340, ovsenega riža 7 Din.

Žito: 100 kg pšenice 200, rži 160, ječmena 190, ovsu 180, prosu 300, koruze 160, ajde 250, fižola 400, graha 1500, leče 1600 Din.

Kurivo: 100 kg premoga, črni trboveljski 44, črni zabukovski 48, rjavi 25, 1 kubični meter drv 130, 100 kg trdih drv 36, 1 kubični meter mehkih drv 110, 100 kg mehkih drv 28 Din.

Krma: 100 kg sladkega sena 80, polsladkega sena 70, slame 50, prešana stane 8 Din več.

Zelenjava in gobe: 1 kom. glavate solate 050—1, endivije 050—1, 1 kg poznega zelja 150, kislega zelja 5, ohrovtla 3, 1 kom. kolerabe 050, 1 krožnik špinacije 2, 1 kg čebule 3, češna 12, krompirja 1—125, kisle repe 6, grozdja 10 Din.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 31. oktobra 1930 je bilo pripeljanih 408 svinj, 1 ovca; cene so bile sledeče: mladi prašiči od 5 do 6 tednov stari 60—100, od 7 do 9 tednov stari 150—200, od 3 do 4 mesece stari 250—300, od 5 do 7 mesecev stari 400—450, od 8 do 10 mesecev stari 540 do 650, 1 leto stari 800—1000, 1 kg živce teže 10—13, 1 kg mrtve teže 15—17, ovce, komad 9 Din.

TRG JAJCA.

Vsled izredno majhne produkcije in hladnejšega vremena se cene dvigajo; v št. Juriju ob j. ž., od koder pošilja eksportna zadruga jajec to poročilo, so bile cene dvignjene na 155 Din. Zadnje poročilo iz Londona pa govori že o rastoči produkciji vsled tamošnjega milega vremena in o padanju cen za najfinejše domače vrste. Nemčija poroča sicer trdno tendenco z rastočimi cenami, a slabo kupčijo, ravno vsled visokih cen. Zato se priporoča skrajna previdnost, zlasti še, ker je nadaljnji razvoj trga odvisen samo od vremena.

* * *

PADEC CEN ZA AGRARNE IN KOLONIALNE PRODUKTE.

V dobi oktober 1929 — oktober 1930 so padle sledeče blagovne vrste (v odstotkih): pšenica (Manitoba 2) za 45%, ameriški bombaž 53, egiptski bombaž 41, japonska svila 52, kitajska svila 39, avstralska volna 20, kavčuk 42, rastlinsko olje 36, novozelandsko surovo maslo 36, dansko surovo maslo 24, brazilska kava 29, afriški kakao 30%.

Kavčuk haussira. Po večtedenski krizi se je pojavila na trgu surovega kavčuka pomembna utrditev, ki je dovela doslej do 30-odstotnega dviga v cenah. Zadnji tečajni padci so bili v prvi vrsti posledica velike nadprodukcije, za katero ni bilo skoraj nobenega povpraševanja. Ko so padle v oktobru cene do 3½ pence za 1 funt, so imele številne plantaže ogromne izgube in so morale svojo produkcijo ustaviti. Skoraj istočasno s to prisiljeno omejitvijo so se pričeli veliki nakupi od strani Francozov, ker hoče francoska vlada v zaščito svojih kolonialnih plantaž nastaviti na import tujega kavčuka carino 3 do 4 franke za 1 kg, kar je toliko kot 60 do 80 odstotkov blagovne vrednosti, in se hoče torej industrija dobro založiti, preden stopi ta carina v veljavo. Obe ti dejstvi — restrikcija in francoski nakupi — sta nepričakovano pognali kavčuk visoko kvišku, čeprav sicer statistični položaj tudi sedaj še tega ne upravičuje.

Nikelj se bo pocenil. Svetovnotržna cena za nikelj, ki je bila skozi šest let v bistvu nespremenjena s 170 funti za tono, se bo, kakor vse kaže, v najbližnjem času pocenila za 15 do 20 funtov. International Nickel Co., ki združuje ca. 90 odstotkov svetovne nikljeve produkcije, namerava namreč prodajne cene v imenovani izmeri znižati. Drugi maloštevilni producenti bodo morali slediti, zlasti Société de Nickel. Kanadska skupina (torej Int. N. Co.) je v zadnjem času produkcijo niklja tako pomnožila, da je prodaja zastala. Zato bo cene znižala in bo morda tudi še kaj drugega ukrenila. Oficialno pa družba vse te vesti energično dementira in zatrjuje, da hoče ceno 170 funtov še nadalje vzdržati.

VINOCET

tovarna

vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana

nudi najfinejši in najokusnejši
namizni kis iz pristnega vina.

Tehnično in higijenično
najmoderneje ureje-
na kisarna v Ju-
goslaviji.

Pisarna:
Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadstr.

Zahtevajte ponudbo!

— IZDELUJE SOLIDNO —

KLIŠEJE

VSEH VRST PO FOTOGRAFIJAH
ALI RISBAH V ENI ALI VEČ BARVAH
— KONKURENČNE CENE —

KLIŠARNA ST. DEU LJUBLJANA
DALMATINOVA ULICA ŠT. 13

- KNJIGOVEZNICA -

K. T. D.

LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6

II. NADSTR. NUDI PO IZREDNO NIZKIH CENAH:

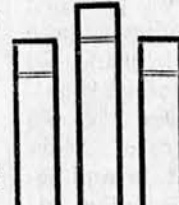
SALDA-KONTE

ŠTRACE

JOURNALE

ŠOLSKJE

ZVEZKE-MAPE

ODJEMALNE

KNJŽICE

RISALNE

BLOKE

I. T. D.

Trgovci! Naročajte in širite **Trgovski list**